

Slavný futurolog: Brzy budeme experimentovat s věčným mládím, kapitalismus skončí

Vaše poslední kniha se jmenuje Technologie versus lidstvo. To naznačuje, že mezi těmi dvěma pojmy je nějaký vrozený konflikt. Nemůžeme spolu prostě vycházet?

Takový název si prosadil můj vydavatel. Já chtěl, aby se jmenovala Technologie a lidstvo. Věřím, že opravdu skvělí lidé doplnění technologiemi je to nejlepší řešení. Navíc teď už nemůžeme technologie prostě vypnout - říct stačilo, končíme.

A co my lidé, budeme jenom spoléhat na pomoc robotů, ale sami zůstaneme nedotknutí, nebo se z nás budou stávat kyborgové, napůl lidé, napůl stroje?

Brzy budeme schopni upravovat lidskou genetiku, experimentovat s věčným mládím nebo věčným životem. A v nějakém momentu se budeme muset rozhodnout i o tom, co chceme být. Jestli chceme zůstat lidmi, nebo se chceme stát novým druhem, superlidmi. Super chytrými a dlouhověkými.

reklama

REKLAMA

POKRAČOVAT DÁLE K OBSAHU

Vy byste to chtěl?

To by chtěl asi každý člověk, minimálně ve skrytu duše. Být supermocný. Otázka ale je, co jsme tomu ochotni obětovat.

Například?

Jakmile si jednou vyzkoušíme ten pocit, být třeba stokrát výkonnější, nikdy se nebudeme chtít vrátit k normálu. Představte si, že se vám mozek připojí na celý vesmír...

... to jde dost těžko.

Rozšířená realita to v principu umí, někdy to zkuste. Každopádně člověku by to dovolilo být deset hodin čímkoliv, třeba superhrdinou. Jenže pak by se odpojil a byla by to najednou hrozná nuda. Jakmile se dostaneme do bodu, ve kterém nebudeme schopní fungovat bez technologických vylepšení, bude příliš pozdě.

Gerd Leonhard

Gerd Leonhard pochází z německého Bonnu, vystudoval hudbu na prestižní americké Berklee College. V současnosti žije ve Švýcarsku a věnuje se vlivu moderních technologií na lidstvo. Před několika lety [zveřejnil britský časopis Wired](#) jeho apel na technologické giganty, jako jsou IBM, Microsoft, Google nebo Facebook, aby mnohem více pozornosti věnovaly globální etice digitální éry. [Mezi společnostmi, které si od něj nechávají radit](#), patří například Google, Sony, Mastercard, Unilever, banka Lloyds nebo list The Guardian.

Copak teď snad dokážeme žít bez technologií?

Ano, když se nám vybijí telefon, tak je to sice na nic, ale i s vybitou baterkou v telefonu žijeme dál.

Na čem tedy bude záležet, jestli technologie lidstvo zachrání, nebo zničí?

Obecně bych řekl, že zachránit lidstvo není něco, co by technologie měla udělat nebo co udělá. Je to program, nemá svůj účel. To zůstane na nás.

V čem nám třeba můžou pomoci?

Vyřešíme problém s hladem, energiemi, vodou. Inovace jako vertikální farmaření, nové způsoby zemědělství, obnovitelné zdroje. Výroba elektřiny z jaderné fúze, ze slunce.

To zní všechno dobře. Takže naše děti čeká mnohem lepší život než nás?

Ne nezbytně. Znamená to, že nebudou muset řešit ty problémy, které řešíme my dneska.

Co se může zvrhnout?

Že budou technologie ovládat naše životy do té míry, že hrozí, že nám vezmou lidskou svobodu. Algoritmy nás budou najímat a propouštět, sledovat, dohlížet na nás.

Neprohloubí technologie nerovnost na planetě? Jenom ti, kteří jsou už dnes bohatí, si budou moct dovolit dělat další přelomové objevy, navíc to bude vždycky nejspíš jen jedna firma nebo země, bude mít přirozený monopol.

Ano, technologie obecně dělá věci efektivnější. A když je něco efektivnější, tak z toho mají víc peněz ti na vrcholu.

Čím tomu lze zabránit?

Veřejnými licencemi, regulacemi, zdaněním...

To zní jako něco, co by měly dělat státy. Když ale mašinerii veřejné správy srovnám se soukromými technologickými giganty, mají vlády vůbec šanci udržet krok?

V tuto chvíli nemají. Mimo jiné proto, že politika je stále ještě považovaná za něco špinavého a špatného. Ale lidem začíná docházet, že pokud

nebude držet krok s technologiemi, nemáme šanci.

Největšími hybateli změny budou ženy a mladí lidé. Už se to děje na Novém Zélandu, v Dánsku, teď nejnověji v Evropské komisi.

Mladí lidé, to chápou. Ale proč ženy?

Ženy mají podle mnoha výzkumů vyšší emoční inteligenci. Rychleji se přizpůsobují novým situacím. Nejsou fixované na nějaké konkrétní území. Což jsou všechno vlastnosti, které bude lidstvo v budoucnu potřebovat.

Do politiky vstupují v posledních letech houfně také různí řeckněme nacionalisté a populisté.

Myslím, že za několik let odpadnou. Protože jejich návrhy nefungují - nemají výsledky, naopak věci zhoršují. A vzejde z toho nová éra progresivnější politiky za využití technologií.

Kapitalismus skončí

V dějinách lidé vždycky tak nějak doufali, že díky novým technologiím jako elektřina nebo internet budeme pracovat méně. Nikdy to ale úplně nenastalo. Jak to?

Protože ty technologie doteď nebyly nic moc. V momentě, kdy budou stroje zajišťovat všechny činnosti jako počítání, zpracování, třídění, kategorizování, call centra, řízení aut, budeme moct říct - moje práce je přemýšlet - fantazírovat, koordinovat, vyjednávat, chápat. Pak se může stát, že budeme pracovat jen dvě nebo tři hodiny denně, za stejné peníze.

Na čem záleží, aby se to stalo?

Na dobrých regulacích. Teď v podstatě pracujeme podle počtu hodin. V budoucnosti bude oceněné to, když vyřešíme nějaký problém.

No, ale asi ne všichni jsme schopní být kreativní a vymýšlet řešení složitých problémů.

Ne, a to je další výzva. Stát musí vymyslet, co udělat se staršími zaměstnanci. Zadruhé, musíme naše děti učit, jak být jiným typem pracovníků. Podporovat u nich kreativitu, představivost, schopnost porozumění, vysvětlování. Ne rutinní činnosti jako účetnictví. Ty nebudeme brzo potřebovat.

Kdy nebudeme potřebovat?

Firemní účetní třeba do deseti let. Není o ničem jiném než o pravidlech a číslech, to je všechno. Neznamená to ale, že se ta pracovní místa jednoduše vypaří, promění se.

Navíc jsou profese, o kterých ještě ani nevíme, že budou existovat. Vezměme si třeba sociální sítě. Před deseti lety prakticky neexistovaly, teď dávají práci desítkám milionů lidí.

Tahle transformace asi bude stát hodně peněz.

Ano, a proto musíme přidanou hodnotu automatizace a robotizace zdanit. Každá firma, která šetří, protože automatizovala a vyhodila zaměstnance, musí tu hodnotu navíc vrátit zpět. Jinak budou akcionáři extrémně bohatí a všichni ostatní chudí.

To je ale podstata kapitalismu. Kdo vydělá víc peněz, nechá si je.

Ano. A tenhle model přestane fungovat, protože budeme mít mladou generaci se 40procentní nezaměstnaností. Idea kapitalismu volného trhu prostě nepřežije.

Zamilovaný robot

Je nějaká část lidského bytí, prožívání, která zůstane technologiemi

nedotknutá?

Spousta. Vaření, terapie, umění. Všechno, co závisí i na jiných faktorech než tvrdých datech, jedničkách a nulách.

Vaření? To zrovna zní jako něco, co by roboti mohli zvládnout výborně.

Ano, samozřejmě můžete nechat robota, aby udělal třeba burger nebo vajíčko. Ale nemůžete po něm chtít výkony, které vyžadují... genialitu, abych tak řekl. Skutečný kuchař chce víc než jen uvařit vajíčko. Je to stejné třeba s řízením: můžete robota nechat, aby vás odvezl z letiště do hotelu. Ale vzít auto a nechat robota s ním projet třeba úzkými uličkami centra Říma nejde.

V souvislosti s roboty se hodně mluví o jejich výchově, až budou superinteligentní. Jak jsme v tom daleko?

Roboti zatím napodobují lidi. Ukážeme jim, co dělat, a oni to opakují. Jsou simulace. A tihle roboti budou brzy úplně všude.

Budou někdy schopni třeba cítit lásku?

Klidně budou simulovat, že jsou zamilovaní. Jenže simulace a realita jsou dvě naprosto rozdílné věci. Třeba randicí aplikace jsou něco jiného než chození na rande jako takové. Není na nich nutně nic špatného, ale nabízejí prostě jiné funkce.

Dokážeme ale simulaci a realitu spolehlivě rozpoznat?

Předpokládám, že ten odraz reality se bude stávat dokonalejším a dokonalejším.

Bude to určitě velká výzva. Už dneska jsou třeba sexuální roboti k neuvěření realističtí. A co na začátku se jevílo úplně neškodné, takové být nemusí. Takže potřebujeme regulaci, nějaké společenské normy. Třeba že

bude zakázáno pracovat deset hodin denně ve virtuální realitě.

Udržitelný kapitalismus

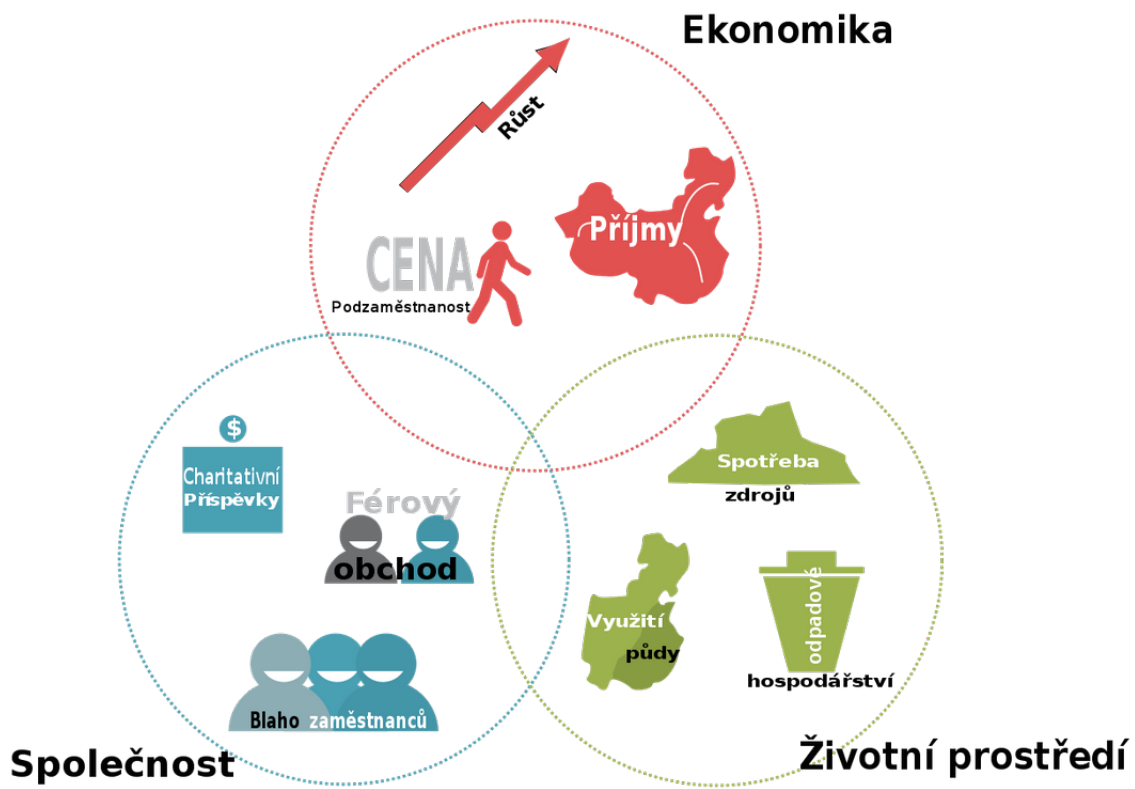
Určitě máte rád sci-fi. Existuje nějaké, o kterém byste si přál, aby se stalo realitou?

Mám rád staré filmy Star Trek. Je tam spousta dobrých nápadů, co se týče takzvané "startrekové společnosti". Žijeme a pracujeme ne proto, že nás za to platí, ale protože přispíváme k něčemu většímu. Peníze už neexistují.

Co by to "něco většího" mohlo být?

Ve Star Treku je to třeba příběh o tom, že je potřeba někam posunout lidské společenství spíš než vydělat víc peněz. Říká se tomu princip trojí zodpovědnosti: lidé, planeta, profit (*společenský kapitál, životní prostředí a ekonomická prosperita, pozn. red.*), já přidávám ještě účel.

Takže firma, která se tím řídí, se stará o své lidi, o jejich blaho, respektuje životní prostředí a také vydělává. To je nový ekonomický model, já ho nazývám udržitelným kapitalismem. Jeho úspěch se měří více způsoby než jen penězi. Dnes už se tím řídí některé společnosti, třeba Unilever nebo IKEA. Pokud budeme všechno nadále měřit jen penězi, vymřeme.

[Foto: Wikimedia Commons - Clonewayx \(CC BY-SA 4.0\)](#)